

ABONAMENTUL:

Pe un an . 300 Lei
Pe jum. an . 160 Lei
Pe 3 luni . 85 Lei
Lunar . . . 30 Lei

TELEFON No. 750.

Tribuna Aradului

Ziar independent

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Str. Românului 1/a

Inserțiunile se primesc
la administrație și a
Agențiile de publicitate.

Expunerea d-lui ministru de finanțe asupra rezultatelor călătoriei sale în străinătate.

Alaltăieri, la orele 10 dimineața, a avut loc un consiliu de miniștri, sub președinția dlui Ion I. C. Brătianu.

D. Vintilă Brătianu a început expunerea asupra călătoriei dsale în străinătate.

Prima parte a expunerii dlui ministru de finanțe a durat 2 ore.

Dsa a arătat că se întoarce cu impresia dominantă că nicăieri, nici în Anglia, nici în Franța, nici în Italia, n'a observat nici cea mai mică surprindere față de punctul de vedere național al politicii noastre economice.

În aceste trei mari state toți oamenii politici și financiari au înțeles și împărtășit punctul de vedere românesc, în așa chip în cât felul cu care ne privea străinătatea s'a schimbat și odată cu ea și atitudinea ei.

De mînde ni-se cerea, până acum în străinătate, ca statul nostru să-și adapteze politica lui în cadrul intereselor financiare ale consorțiilor streine azi marile state au înțeles că interesele acestor consorții trebuie să intre în cadrul politicii naționale a României.

Continuând dl ministru de finanțe, a adus omagii miniștrilor noștri plenipotențiarilor dela Londra, Paris și Roma, cari au știut să-și asigure strânse legături cu lumea politică și financiară din centrele respective.

Datorită puternicei activități desfășurate de miniștri plenipotențiarilor români, dl Vintilă Brătianu a găsit o atmosferă prietenoasă și a avut pretutindeni o foarte bună primire. Atât în Franța cât și în Anglia și Italia străinătatea privește cu mare încredere viitorul politicii și economice al României.

În Franța cu deosebire, sentimentele dlui Raymond Poincaré, actualul președinte al consiliului, s'au arătat cele mai prietenoși posibile.

Dsa este pătruns de importantul rol pe care România trebuie să-l aibă în Orientul Europei.

În Anglia prietenia deplină față de țara noastră a fost continuu manifestată și a culminat în extrema afabilitate dela Camera comunelor, când la banchetul oficial oferit ministrului de finanțe român și întregii noastre delegații, lordul Norton Griffith a ținut unul din cele mai frumoase toasturi la adresa României și a guvernului ei.

O primire din cele mai cordiale a fost făcută dlui Vintilă Brătianu de președintele consiliului de miniștri italian dl Mussolini.

Rezultatele discuțiilor pe care ministrul nostru de finanțe le-a avut cu președintele consiliului italian, sunt din cele mai favorabile pentru noi.

D. Vintilă Brătianu a expus apoi consiliului roadele obținute de politica fascistă privitoare la unificarea administrativă și la consolidarea Italiei întregite.

Începînd prima parte a expunerii, dl ministru de finanțe și-a exprimat ferma convingere că din ce-ace a constatat în străinătate, dsa are cele mai mari speranțe pentru viitor.

În consecință dsa a propus și consiliul a admis ca subcomisiunile ministeriale ale acelor departamente cari au în seamă lucrările de refacere să procedeze de urgență la întocmirea programului de refacere pe baza cărui se va ajunge în Noiembrie și Decembrie la realizări practice de cea mai vădită însemnătate pentru viitorul țării.

Printre aceste departamente dsa a citat ministerul de industrie, finanțe, comunicații și de război.

Preocupările de competențe ale comisiunilor vor trebui să fie următoarele două de o importanță capitală pentru refacerea economică a țării:

Electrificarea căilor noastre ferate și dezvoltarea porturilor. Aceste două mari deziderate se pot realiza printr-o activitate metodică desfășurată și repartizată în circa 10 ani.

D. Vintilă Brătianu a ținut să precizeze că această călătorie a fost o călătorie de explicații și recunoaștere.

„Sunt fericit și cu totul mulțumit, — a terminat dsa prima parte a expunerii — de efectul pe care l'au avut explicațiile și întrevederile ce le-am avut”.

Am obținut întregul sprijin al Franței și Angliei, cari au recunoscut că România a făcut dovada vie că e propovăduitoarea păcii în Orientul Europei.

Dl. Vintilă Brătianu la M. Sa Regele.

BUCUREȘTI. — Azi dl V. Brătianu, ministru de finanțe, a fost primit la Sinaia de M. Sa Regele, cărui i-a făcut o dare de seamă amănunțită relativ la rezultatele călătoriei sale în străinătate.

Haina proțească să fie purtată de oameni vrednici.

Ieri, în Lipova, în ziua târgului de săptămână unde erau adunați mare parte din locuitorii orașului și comunelor din împrejurimi a apărut, ca din senin un călugăr — probabil dela vre-o mănăstire din vechiul regat — de o înfășare mai mult de cât condamnabilă.

Purtînd în picioare o pereche de bocanci rupti, fără ciorap, cu haina murdară de praf și plină de pete, cu barba încălțită și nepieptenată de ani de zile, cu părul — chica — tunsă mai scurt la o parte și mai lung în alta, cu potcapețul strâmb, spart și unsuros mirosînd a rachiu dela doi metri, acest călugăr îndobitocit de băutură și analfabet a venit în Ardealul preotimii inteligente și culte să vîndă cărți de rugăciuni și să compromită haina proțească pe care această armată a credinței a purtat-o de veacuri cu atîta demnitate și mîndrie.

Ne fierbea sângele în vine de revoltă și de scîrbă văzînd această sălbatică faptură omenească. — îngăduită de cine stîie ce față bisericăscă din vechiul regat să vie în Ardeal. — cum batjocurea în fața a mii de oameni străini și români haina pe care au purtat-o cu atîta sfîntenie acei ce ne-au păstrat graiul și credința strănosească.

Ne durea inima văzînd străinii cum întorceau capul și se uitau după călugăr ca după o altă arătare, n'aveam însă nici o putere și nici un drept legal să-l gonesc din mijlocul mulțimii printre care se strecura clătîndu-se, cu două cărți de rugăciuni sofoase și murdare în mîna.

Să nu ne mire deci că baptismul se întinde cu o repeziune așa de mare, să nu ne surprindă slabirea credinței când se tolerează de autoritățile înalte bisericăști, mai ales de cele din vechiul regat, ca aceste nesimțitoare ființe omenești să umble cu cărți de rugăciuni prin sate, și să vorbească în numele bisericii.

Aducem deci, pe această cale, la cunoștința autorităților bisericăști și chiar civile, penibilă scenă a îndobitocirii călugăr în mijlocul unui târg de mii de oameni, ca pe viitor să se ia măsuri severe, cât mai severe ca să se evite această batjocurare a luiși preoțești, mai ales aici în Ardeal unde preoții au fost conducători poporului și au un trecut așa de frumos și bogat în fapte mari.

Le aducem la cunoștință și le rugăm stăruitor să externine de pe pămîntul Ardealului aceste infecte arătări, venite, inchipuiți-vă! să propage în popor, credința!

Par dacă la mănăstiri nu se pot avea alți călugări care să reprezinte cu demnitate credința și biserică, atunci să le desființeze!

I. DIMITRIU.

Călătoria Suveranilor în străinătate.

BUCUREȘTI. — După informațiile cercurilor politice, Suveranii României vor pleca în 15 Octombrie la Roma, de unde își vor continua călătoria la Paris, Bruxelles și Londra. Călătoria Suveranilor va dura o lună.

Târgul de mostre la Arad.

Astăzi sosind în localitate cei mai mari industriași din Europa, cu scopul de a cerceta bogățiile Aradului, autoritățile noastre locale s'au grăbit să-i invite la marile serbări populare, cari au loc azi după amiazi în parcul Eminescu, unde — suntem informați — că se vor expune ca mostre consumabile toate delicatetele existente. Cu alte cuvinte parcul Eminescu — în decursul zilei de azi — va lua înfățișarea unui adevărat târg de mostre. În acest scop, câteva case de cinematograf din capitală, au fost invitate telegrafic a-și trimite reprezentanți la fața locului pentru a rula întreaga serbare — marii industriași exprimîndu-și dorința de a duce aceste filme în țările lor. Grăbiți-vă deci cu toții a lua parte la grandiosul târg de mostre din parcul Eminescu.

Primul vapor construit în șantierul T.-Severin.

În ziua de 19 la ora 4 după amiazi, a sosit în portul Giurgiu vaporul „România-Mare” al SMR., care este primul vapor construit în șantierul naval T.-Severin.

Pe bordul vasului se aflau Gh. Popescu, Gh. Carp, directorul SMR.

Au fost întâmpinați de inginerii serviciului tehnic și al SFR.

Ultimele inovații aduse vapoarelor noastre de curse au fost progresate în modul următor: 800 persoane și un echivalent de greutate în ce privește mărfurile.

Azi, Duminică, mari serbări populare în Parcul „Eminescu!”

Prețul unui exemplar 1 Leu 50 bani.

Al V-lea Congres învățătoresc la Arad

Comitetul central al „Asociației învățătorilor din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș”, și comitetul central al „Fondului Gheorghe Lazăr”, convoacă al II-lea congres ordinar al Asociației și a III-a adunare generală a Fondului pe zilele 5, 6 și 7 August a. e. în Arad, sala Palatului cultural, cu următoarea ordine de zi:

I. Ședința Asociației în 5 Aug.

1. Participarea în corpore la biserica catedrală.
2. Conducet etnografic, organizat de secția județeană Arad, în fața Primăriei. În caz de timp nefavorabil, conducet etnografic nu se va ține.
3. Deschiderea congresului.
4. Alegerea comisiunii verificatoare și alor 2 notari.
5. Raportul comitetului central.
6. Raportul casierului.
7. Raportul redacției revistei „Învățătorul”.
8. Raportul administrației revistei.
9. Alegerea comisiunilor cenzuratoare.
10. Comitetele școlare, construcții de școli.
11. Masa comună oficială.

II. Ședința F. Gh. Lazăr, 5 August.

1. La ora 4 d. a. deschiderea adunării.
2. Raportul casierului.
3. Raportul directorului adm. al casei învățătorilor și gest. 1922—23.
4. Alegerea alor 2 comisiuni verificatoare.
5. Conferința despre Gheorghe Lazăr, ținută de prof. Victor Lazăr.
6. Seara la ora 9 va avea loc un concert aranjat de secția județeană a inv. cu concursul dlui prof. At. Lipovan, în sala mare dela Crucea Albă cu următorul program:
 1. G. Musicescu: Cine se va sui în muntele Domnului, cvartet.
 2. I. Costescu: Latina gintă e regină.
 3. D. Toni învățător, Galați: Amintiri din Dobrogea.
 4. Operă cântată de dsoara D. Lepa prof. și cântăreață de operă.
 5. I. Costescu: Doina, cvartet.
 6. T. Popoviciu: Cântec de leagăn.
 7. A. Cotruș: Cetine din propriile poezii.
 8. I. Vidu: Peste deal.
 9. Arij naționale, cântate de prof. Dora Lepa.
 10. Domida: Inșiră-te mărgărite, cvartet cu soli.
 11. I. Vidu: Pui de lei.
- După concert urmează dans.
- Prețul de intrare: Locul I.: 30 lei de persoană; Loc II.: 20 lei; Loc III.: 15 lei; iar locul de stat 10 lei. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită. Venitul este destinat pentru „Casa învățătorilor”.

III. Ședința II. a Asociației, Lună 6 Aug. ora 9 dimineața.

12. Pensionarea corpului didactic primar.
13. Limba română în școlile minoritare și în secțiile minoritare dela școlile primare ale statului.
14. Salarizarea, Pragmatica și salarizarea corpului didactic, cu considerațiuni speciale la corpul didactic primar.

IV. Ședința III. a Asociației, 6 Aug. ora 4 d. a.

15. Raport asupra căminului fetelor de învățători din Cluj, modificarea statutelor și alegerea directorului.
16. Raportul comisiunilor.
17. Eventuale propuneri.

V. Ședința II-a a F. Gh. Lazăr, Marți 7 August ora 9 dimineața.

7. Rapoartele comisiunilor verificatoare.
8. Fuzionarea „Fondului Gheorghe Lazăr” cu „Casa de credit și economii a Corpului didactic”.
9. Eventuale propuneri.
10. Vizitarea instituțiilor culturale și industrie din Arad.

Ședința consiliului general se va ține în prezința congresului. Propunerile vor fi înaintate în scris comitetului central, cu 8 zile, înainte de congres.

Congresistii vor beneficia la o reducere de 75 la sută pe C. F. R. — Fiecare congresist își va plăti la plecare jumătate bilet, care va fi valabil și pentru reîntoarcere. Biletele vor fi vizate în gara Arad.

Inovartinuirea se va face la Casa învățătorilor și alte institute din Arad, de către secția județeană.

Sosirea și primirea comitetului central în gara Arad, Sâmbătă 4 August a. e. ora 4 d. a.

Traian Șuteu, președintele Asociației, Gavril Almasianu, secretar general, Gheorghe Vilt, președintele „Fondului Gh. Lazăr”, Andrei Pora secretar.

Dela Comisia Administrativa a județului.

Comisia administrativă a județului Arad a ținut ședința la 21 Iulie a. e. sub prezidenția dlui subprefect dr. Joe German.

S-a citit raportul Subprefecturii, din care reținem chestiunea pescăriei din comuna Holt, plasa Șebiș. La ancheta ținută în 13 Iulie a. e. la fața locului, s'a ascultat reclamația locuitorilor, cari au cerut desființarea imediată a pescăriei. Medicul de circumscripție, dr. Teodor Băbuția a declarat, că această pescărie contribuie la majorarea paludismului, care boală grasează în această comună în măsură cu mult mai mare, decât în celelalte comune de pe Valea Crișului, unde paludismul în general este favorizat. În urma acestor reclamațiuni s'au luat măsuri, ca la rezolvarea cauzei pescăriei din Holt, să se țină cont și de partea sanitară.

Se mai raportează, că școala de notari se va deschide la Arad, în luna Septembrie a. e.

Administrația financiară raportează, că pe teritoriul județului, în luna Iunie, s'au încasat în dări indirecte 16.811.000.— lei. Din partea comisiei s'au adus în discuție svonurile, cari circulă în oraș, că fixarea impozitelor s'a făcut în disproporție cu veniturile și averea contribuabililor: așa firma românească *Frații Burza* a fost impusă cu 250.000.— lei, iar firma cu mult mai bine situată, *Winternitz*, numai cu 164.000.— lei; unui funcționar i-se rețin ca impozite 4—8% din salariu, adică 1000—2000 lei anual, pe când proprietarii cu averi mari s'au impus cu 600—700 lei. S'a decis o amohetă în această chestiune.

Serviciul de poduri și șosele raportează, că împetruirea șoselelor este grav compromisă din cauza lipsei de vagoane necesare transportului.

Primmedicul județului raportează, că starea sanitară a județului Arad, în luna Iunie a fost deplin multămitoare. Populația județului în luna aceasta a sporit cu 215 suflete. Posturile medicilor de circumscripție din Tornea, Zerindul-mare și Vădaș sunt vacante.

Revizoratul școlar raportează, că până acum s'au edificat școli în comunele Brusturi, Cristești Vosdoci, Lungșoara, Leasa și Tuonești din plasa Hălmăgiu. Cere dispozițiuni pentru curățirea și restaurarea edificiilor școlare.

Rapoartele consilierului agricol și a parchetului lipseesc.

Se decide apoi aplicarea dispozițiilor legale contra membrilor numiți ai comisiei, cari nu s'au prezentat la ședințele comisiei și nici nu și-au motivat absența.

Dela comisia permanentă.

Comisia permanentă a județului nostru a hotărât în ziua de 20 e. următoarele:

1. Aprobarea pentru zidirea unui pavilion în Parcul Eminescu din comuna Sântana.
2. Edificarea unui abator în Julavățsand.
3. S'au aprobat creditele votate de comuna Șiria pentru mutarea școlii civile dela Sântana la Șiria, aprobată deja de către ministerul instrucțiunii.
4. S'au aprobat donațiunile de terenuri alor 15 comune în scopul edificării de școli.
5. S'au rezolvit încă alte vreo 200 de chestiuni comunale de interes public.

Ungaria și vecini săi.

— Declarațiile ministrului afacerilor streine maghiar. — De ce se plâng ungurii. —

BUDAPESTA. — Agenția telegrafică ungară comunică următorul discurs rostit de ministrul de externe Daruvaray în fața adunării naționale:

„Este de regretat că mai mulți deputați din opoziție s'au raliat la acuzațiile răspândite de strănătate după care guvernul ungar ar fi incapabil să obțină vre-un succes diplomatic și să poată încheia convențiuni economice cu statele vecine, din pricină că Ungaria ar fi antidemocratică. Eu deșlar din contră că Ungaria întrece pe vecinii săi în domeniul democrației și al libertăților. Adunarea națională ungară este cu desăvârșire democratică și este constituită din reprezentanți tuturor straturilor sociale. Pretenția că Ungaria nu ar fi democratică este numai un pretext, cauza adevărată care a zădărnicit până acum încheierea acordurilor amicale trebuie atribuită statelor vecine. Cu aceste procedee tările ostile Ungariei vreau să influențeze politica noastră internă, afară de acestea, politica externă nu are nici o legătură cu democrația. De asemenea acuzațiunea că Ungaria ar fi militaristă servește și ea pentru a masca militarismul statelor vecine.

FORTELE MILITARE ALE UNGARIEI.

Armata ungară se compune din 35 mii oameni prost echipați. Din contră armata Miciei Ințelegeri este de 18 ori mai mare socotită fiind pe picior de pace și de 140 ori mai mare în stare de mobilizare. Ungaria a executat obligațiunile sale relative la demobilizare. Vecinii însă, cu toate dispozițiunile categorice ale tratatelor nu numai că nu demobilizează dar sporesc armatele lor. Dela 1918 armata cehoslovacă a trecut dela 70 la 200 mii, armata jugoslavă dela 60 la 200 mii și armata română dela 125 mii la 226 mii. Aceste state au contractat împrumuturi considerabile, care au fost afectate la nevoile armatei. Ungaria a atras atenția Ligei Națiunilor asupra acestor preparative, pe care le socotește cu drept cuvânt amenințatoare. Așa dar, acuzațiile răspândite de puterile streine nu trebuiesc în nici un caz să gascască vre-un răsunset la deputații unguri, chiar dacă ar face parte din opoziție.

CHESTIA INTERNAȚIILOR DIN UNGARIA.

Chestia internațiilor nu poate fi o piedică pentru o apropiere între Jugoslavia și Ungaria. În curând, cei 39 cetățeni jugoslavi cari sunt încă internați, vor fi restituiți autorităților competente. Ungaria dorește să întretină bune relațiuni cu toți vecinii ei. Toată atitudinea politică și mentalitatea ungară se bazează pe necesitatea solidității culturale și economice între națiunile civilizate din Europa. Tratativele cu puterile occidentale au fost întotdeauna mult mai lesnicioase, de oarece ele amintesc de legăturile de prietenie ce existau înainte de război, între ele și Ungaria.

Suntem legați cu Anglia de conștiința aceleiași dezvoltări constituționale. Cu Italia avem amintiri și afinități istorice comune din cauza luptei pentru libertate ce am trebuit să ducem în contra asupritorilor. Cu francezii, avem oarecari afinități naturale și asemănări în mentalitate și temperament.

Este însă mult mai greu de a se încerca o apropiere cu vecinii noștri. Cu Austria, am izbutit, cu toate că relațiunile noastre reciproce au trecut prin momente grele.

Celoralți vecini am oferit de mai multe ori să încheiem nu numai acorduri economice, dar să rezolvăm toate chestiunile pendente.

A fost însă imposibil nici măcar să începem vre-o negociere cu Jugoslavia și România. Cu Cehoslovacia am reușit în mai multe directii și am încheiat câteva convențiuni financiare cari sunt deja iscălite.

CHESTIUNEA MINORITĂȚILOR ETNICE.

Regretăm însă că nu găsim aceeași bunăvoință pentru reglementarea problemei minorităților; pentru ea să trăim în bune relațiuni cu vecinii, condițiunea esențială este, să fim asigurați că frații noștri trăind sub dominațiuni streine se vor putea bucura de o libertate deplină în dezvoltarea lor economică și culturală.

Nici un sistem politic nu se poate întemeia pe forța armată și sugrumarea naționalităților. Popoarele cari trăiesc în bazinele Dunărei au între

ele legături naturale și trebuie neapărat să găsească modalitatea unei apropieri pentru a trăi în bună înțelegere.

Diferite declarațiuni arată că Cehoslovacia recunoaște necesitatea ca Ungaria să contracteze un împrumut în streinătate pentru a se putea ridica. Nădăjduesc că puterile occidentale vor uza de toată influența lor asupra vecinilor noștri pentru a obține dela ei să înlăture „pedicile care există încă pentru terminarea acestei afaceri atât de importante”.

Situația refugiaților români din Ungaria

— Sprijinirea lor este o datorie patriotică —

Pentru națiunile cari prin jertfe de sânge au ieșit biruitoare din războiul mondial, câștigul, — aproape cel mai esențial a fost: întocmirea nouă a granițelor patriei lor. Aceste noi granițe, aveau să cuprindă în mijlocul lor pe toți fiii unui neam.

Din nenorocire fixarea acestor granițe are și lacunele ei.

Între altele, granița României din spre Tisa a fost astfel întocmită, că zeci de sate curat românești — cu, peste 30.000 suflete, — cari aveau legătura și continuitatea etnică cu celelalte comune învecinate, au fost despărțite una de alta și trecute la Ungaria.

Acești, peste 30.000 români, cari în trecut erau adevărații „grăniceri” ai românismului, astăzi, n'au decât să oțeze mai mult și mai dureros ca oricând — văzând cum soartea s-a despărțit de frații lor și de mama lor dulce, România.

O parte dintre ei, cari erau conducătorii și purtau luptele grele în contra maghiarizării, numai decât la evacuarea trupelor române din acest teritoriu, au fost siliți să se refugieze la noi.

Astfel: avocați, medici, preoți, învățători, funcționari, industriași și țărani, — cari erau mai expuși răzbinării dușmanilor, — din comunele, Giula, Chitighaz, Cioba, Bichis, Bățania, Cenad, s. a. în număr de peste 300 familii, (vre-o 1500 până la 2000 suflete) lăsându-și toate averile, s'au așezat cu deosebire în jurul Aradului. Acești români, pe cari în trecut, dragostea de neam i-a îndemnat să stea ca sentinele la granițele etnice a românismului, iar astăzi, tot asemenea: dragostea de neam i-a îndemnat să treacă în țara fraților lor, — de patru ani așteaptă un semn cât de modest al bucuriei noastre, că i-am putut vedea aici în mijlocul nostru. Durere, așteptarea lor este zădarnică.

Răsfirați în toate comunele din județul Aradului, se luptă cu cele mai grele neajunsuri, pentru că gospodăriile lor risipite și situația lor materială zdruncinată prin refugierea lor — n'o mai pot reface, pe lângă toată sfortarea lor. Aceasta i-a îndemnat apoi, că în zilele trecute au cerut concesiune dela prefectura județului, să se poată întruni în adunare, în scopul de-a discuta cele ce sunt de făcut în viitor pentru ameliorarea situației lor, — ca refugiați.

Primind autorizație dela forurile competente s'au și întrunit în număr de peste 250 de inși, cari apoi au ales din sânul lor un comitet constând din 21 membri. Președinte de onoare a fost ales: D. dr. M. Mărcuș ca fost prefect al județului Bichis, de unde — împreună cu dsa — s'au refugiat cei mai mulți români. Asemenea, au fost aleși, președinte: D. Romuș Nestor profesor de teologie, refugiat din Cenad; iar de secretar: D. Ioan I. Ardelean preot în Micăbaca, refugiat din Chitighaz, fost deputat în cercul Giula. Comitetul a adoptat un „memoriu” care va fi prezentat guvernului, din partea unei delegații a refugiaților.

Acest „memoriu” în partea introductivă arată: cum acești refugiați sunt dintre acei români dela granița dinspre Tisa, cari ei înșiși, asemenea și străbunii lor așezați cu veacuri înainte în aceste comune, erau cei dintâi cari trebuiau să lupte în contra curentului de maghiarizare, provenit din partea stăpânilor de atunci.

Iar acum, când au văzut, că ei nu se mai pot bucura împreună cu frații lor de același sânge, de împlinirea visului lor frumos, de Unirea tuturor românilor, — au preferat toate mizeriile împreunate cu refugierea, de cât să rămâne mai departe acolo, unde nici iuma, nici sufletul lor românesc nu i-a' atras.

În restul „memoriului” cer, ca să fie primiți aici în măsura dragostei, care ei au păstrat-o față de pământul în care s'au căutat adăpost.

Drept aceea cererile lor se rezumă în următoarele:

a) Să fie împroprietăți cu pământ și colonizati într-o singură comună, eventual în mai multe comune din apropierea graniței din spre Tisa;

b) Să primească despăgubire pentru pierdute materiale, cari vor putea dovedi, că le-au suferit în urma refugiuului.

În acestea se cuprinde acțiunea care s'a pornit din partea fraților noștri refugiați.

Iar dorința fiecărui român ar fi, — și cu deosebire a guvernului, să grăbească a sări în ajutorul acestor români cari și ei au adus jertfe de sânge și jertfe materiale pentru realizarea idealului românesc!

De multe ori auzim rostindu-se cuvântări și cetim articole în gazetele noastre, prin cari se deplâng frații noștri de prin Blănatul sârbesc, asemenea și cei din restul Crișanei și a Maramureșului, rămași peste granițe — și de câte ori le auzim acestea cuvântări ori, că cetim cele scrise despre ei, ne cuprinde o duioasă gândindu-ne la soartea lor tristă.

În urma acestora ne întrebăm: când de fapt îi vedem apropiindu-se către noi pe acești frați ai noștri, ba sunt chiar aici, — oare în aceste momente au încetat toate sentimentele noastre de frăție păstrate față de ei?!

Credem, că nu putem trece pe lângă ei fără a' lua în seamă, ci se impune o acțiune serioasă din partea tuturor factorilor de cădere, să se ocupe de soartea acestor frați ai noștri, cari au venit aici, — acasă la ei, nu „străini în țară străină”, ci ca adevărați fii a mamei lor dulci, care îi adăposteste cu iubire la sânul ei.

Micăbaca, la 12 Iulie 1923.

I. ARDELEAN, preot, asesor cons.

Radici arestat?

BERLIN. — După știri din Belgrad poliția iugoslavă i-a arestat pe Ștefan Radici șeful țărâniștilor croați pentru că acesta într-o recentă adunare la Zagreb a partidului țărănesc i-ar fi îndemnat pe croați la revoltă și i-ar fi atacat și înzultat în vorbirea sa pe Rege.

7000 fulgere în 5 ore.

LONDRA. — Un colaborator meteorologic al ziarului „Manchester Guardian” precizează că în timpul grozavei furtuni deslănțuite asupra Londrei în noaptea de Luni, s'au numărat cu un aparat special, 7000 de descărcături electrice cu o medie de 19 pe minut. Maxima intensitate a fost de 47 fulgere în un minut. În timpul furtunilor recente, media maximă a fost de 17 fulgere pe minut.

Inscrierile la liceul „Elena Ghiba-Birta.”

Părinții cari doresc să-și înscrie fiecele în clasa I. a liceului „Elena Ghiba-Birta” din Arad, sunt rugați să înainteze, până la 25 August, direcțiunei liceului o cerere provăzută cu timbru legal, anexând certificatul despre absolvirea școlii primare, act de naștere și de vaccină. În 3, 4, și 5 Septembrie a. c. vor fi examenele de primire. Conform regulamentului în clasa I se vor primi numai 60 elevi.

Bursa.

ZÜRICH, dachhiderea: — Berlin 17, New-York 56450, Londra 2596, Paris 3330, Milano 2440, Praga 1690, Budapesta 6, Belgrad 600, București 295, Varsovia 40, Viena 7950.

BUCUREȘTI, închiderea. — Plăți: — Paris 1135, Berlin 75, Londra 886, Newyork 193, Milano 830, Zürich 34, Viena 2850, Praga 583, Budapesta 210.

VALUTE: — Napoleon 745, marca 1250, leva 17750, lira turcă 11750, fondul englez 90250, francul francez 1165, francul elvețian 3450, lira 88750, drahma 425, dolarul 22750, dolarul 199, marca polonă 1550, cor. austriacă 2850, cor. maghiară 145, socoluj 603.

INFORMAȚIUNI.

— Cătorii noștri sunt, insistent, rugați să se grăbească cu achitarea restanțelor de abonament. La caz contrar, ne vedem siliți să le sistăm trimiteria ziarului, înființat și susținut cu atâtea jertfe.

Publicul nostru trebuie să înțeleagă rostul unui ziar românesc în orașul acesta de frontieră și să ne dea tot sprijinul, frățește și la timp.

— Suntam informați că dl inspector general administrativ I. I. Georgescu, prefectul județului, va sosi în localitate în ziua de Mercuri 25 Iulie. Dsa, se știe, că este dus la București în interes de serviciu.

— Vineri la orele 4 dimineață s'a spânzurat în comuna Nădlac mecanicul Ștefan Horvath. Nenorocitul s'a legat cu o funie de fereastră, apoi a îngenușchiat. A fost găsit mort de către fularul său, dimineața la ora 5 și jumătate. Cauzele sinuciderii nu se cunosc. Se spune doar că noaptea la întorcerea acasă Horvath era extrem de beat.

— În 15—16 Octombrie se va ține la Florența al 5-lea Congres italian de filosofie. În acest scop s'a constituit un comitet de organizare sub președinția prof. Francesco de Sarlo dela Institutul Regal de studii superioare din Florența. Ministrul Instrucțiunii publice a acceptat președinția de onoare.

— A plecat spre Mexico, sub direcția prof. Ludendorff dela observatoriul din Potsdam, comisiunea științifică germană invitată să ia parte la examenul eclipsei totale de soare din 10 Septembrie. Expediția are însărcinarea să controleze din nou asupra fenomenului solar teoria relativității a lui Einstein.

— În 26 Iulie se va ține în Arad în sala Palatului Cultural, adunarea generală ordinară a Secției județene a învățătorei române.

— Vor sosi în România pentru conferința de la Sinaia foarte mulți reprezentanți ai marilor ziare străine.

— Col. englez Maness a sosit ieri în capitală pentru a studia chestia căilor de comunicații și a transporturilor. Dl Tancred Constantinescu a dat un banchet în onoarea col. englez.

x RADU URȘU primul frizer și barbier român din Arad anunță onoratul public, că și-a renovat frumos atelierul, provăzându-l cu asortamente moderne și igienice. Roagă pretiosul sprijin al vechei clientele. Pentru onorata noastră preotime singurul atelier de tuns ritual al părului și barbei.

Români, Sprijiniți pe meseriași români!

x Remediu nou în contra căderii părului, aflat de barbierul Ursu. — Efect rapid.

x Se caută un mecanic la Spitalul Garnizoanei Arad, în Cetate.

Derictorii de a ocupa acest post pot afla informații la Spital.

ANTON OPREAN, zugrav și vânător.

Primește lucrări dela cele mai simple până la cele mai artistice. La dorință, prezintă cea mai nouă colecție de modele.

Str. Sarmisegethuza (Arany-kör) No. 4.
Sau la prăvălia de vopsele Steinitzer din
Bulevardul Regina Maria.

Redactor responsabil: IOAN DIMITRIU.

Cenzurat: NICHIN.

Băile Hidroterapeutice SIMAY!

Cură miraculoasă de băi accido-carbonice, de sulfat și sare. Institut de băi tămăduitoare în contra diferitelor morburii.

Deschisă pentru domni dimineața dela orele 6 1/2 până la 1, d. m. dela orele 6 1/2 până la ore 8 seara. :: Pentru doamne dela ora 2 d. a. până la 6.

Publicațiune.

Comuna bisericască ort. română din Arad, renovarea casei de chirie din Piața Catedralei și Strada Mețianu Nr. 8, dorește a o da în întreprindere pe baza de licitațiune mi nuendă și prin oferte închisă.

Termenul înaintăzei ofertei închisă îl stabilește pe data de 24 Iulie a. c. la orele 10 a. m. Ofertele soșite după acest termen nu să vor lua în conziderare.

Condițiunile licitațiunei, nu altcum preliminarul se pot consulta în cancelaria Com. bis. (în edificiul sus menționat) în zilele de 22-23 anul și luna curente între oarele 8-10 a. m.

Arad, la 21 Iulie 1923.

Comuna bis. ort. română.

Publicațiune.

Comuna bisericască ort. română din Arad, dispune de o sală în edificiul din Str. Dorobanților (fosta școala conf.) și una pivniță în edificiul din Str. Gojdu, cari ar putea fi adoptate în locuințe ori ateliere și cari dorește ale închiria unora, cari ar executa pe speșele lor adoptarea contra unui contract mai în delungat.

Reflecțanți pot primi informațiuni în zilele de 22-23 Iulie a. c. între oarele 8-10 a. m. în biroul comitetului parohial în edificiul din Piața Catedralei și Strada Mețianu Nr. 8.

Arad, la 21 Iulie 1923.

Comuna bis. ort. română.

Publicațiune de licitație.

Pentru transformările și reparările necesare la Casa Cooperativei „Pârnavana” din Arad, Str. Dorobanților Nr. 41, se publică licitațiune pe 28 Iulie a. c. la ore 5 d. m.

Condițiunile și planul lucrărilor se pot vedea în localul Cooperativei unde se vor depune și ofertele.

Consiliul de Administrației.

Judecătoria de ocol Buteni.

No. G 1083/2516-1923.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul esuisul judecătoresc publică că în urma decisului a judecătorei de ocol Buteni, Nr. 328 și 2765-1921 în favorul reclamantului lui Antoniu Novac și Nica Dobrei repr. prin avocat Dr. Alexandru Popper în Buteni pentru incasarea creanței de rest 476 Lei și acces., să decide termen de licitație pe ziua de 24 Iulie 1923, la orele 15 p. m. în Șebiş, unde se vor vinde pentru licitațiune publică 1 cocină, 1 colna mică, 1 covată, 1 divan de piele, 1 dulap de haine, 1 ogindă de perete, 1 lampă, 2 perdele, 2 pietri de moară în valoare de Lei 3670, în caz de nevoie și sub prețul de estima.

Buteni, la 13 Iulie 1923.

Esmis judec.: Ludovic Nagy.

Cețit și răspândit starul „TRIBUNA ARADULUI”

Frații Neuman

moară cu aburi, fabrică de spirt și de drojdii

Societate Anon. Ind. Arad.

Industria de Ulei din Arad S. P. A.

Arad, Bul. Regele Ferdinand I. Nr. 22.

Fabricate și Articole noastre: Uleiuri vegetale, uleiuri minerale, turte de ulei, petrol, Instru (frais), torote, unsoare de trăsura, benzin

Specialitatea noastră: ULEIU PENTRU

:: PODELE. — Kitt pentru geamuri. ::

Telegram ::::: Telefon 135

Vărăria din Vața de jos

livrează var pentru revânzare și clădit, numai în cantități mari. Varul e alb, ars cu lemne. Proprietar:

WILHELM B. KLEIN

exploator de pădure, Arad. :: Telefon 3-22.

Industria Textilă Arădana

Societate Anonima S. L.

Filatură de bumbac
Tesetorie de bumbac
Albitură :: Vopsătorie

ADRESA TELEGRAFICA: TEXTILARAD.
Telefon 758. Telefon 758.

O RUGARE! Rugăm pe onor. Cețitori să în toate ocașile cumpărări se refere la anunșurile publicate și citite în „TRIBUNA ARADULUI.”

Fabrica de Impletituri și Tricotage din Arad S. A.

CAPITAL SOCIAL: 15,000.000 Lei.

Lucrează în cele mai moderne culori toate articolele de tricotaș, ca: Articole de sport din lână și mătășă, Articole de fantasie, Cravate, Ciorapi, :: Broboade și vătelnă de primă calitate.

Arhitect Alexandru Graf

entreprenor întreprinde totfelul de construcții noi și repări de căși și dependințe, apaducte, canalizări etc. :: cu prețuri modeste ::

Arad, Str. Ioan Calvin 12.

„ARĂDANA”

soc. comercială și Industrială pe acțiuni
Arad, Bul. Reg. Ferdinand I. No. 24

in case proprii.

No. Telefon 304.

No. Telefon 304.

Capital soc. deplin vărsat L 7.500.000

Se ocupă cu tot felul de afaceri comerciale și bancare. — Are în permanență în depozitele proprii coloniale, textile, spirt și spirtuoase

Primește depunerii spre fructificare. :: Acordă împrumuturi pe mărfuri în gaj.

S. A. Forestiera din Lomaș

Arad, Bul. Regele Ferdinand No. (22) 4.

Cea mai mare întreprindere forestieră din România, atât lemne esente tari, cât și esente moi. Forestiale cu aburi în Galasi-Ferestrău, Sata-nare-Ferestrău și Homorod-Cohalm.

Exploataři de păduri în toate regiunile Transilvaniei.

INSERTIUNI

se primesc cu prețurile cele mai avantajoase la

„Tribuna Aradului”

Arad, Strada Românului Nr. 1a.